

Ona la Curiosona

INSTITUTE
OF NEXT
BY INFONOMIA

Ona la Curiosona

Idea original: Alfons Cornella

Textos: Gina Clotet · Il·lustracions: Sílvia Morilla · Disseny: Curro Astorza

Com va néixer el projecte Ona

Durant els més de vint anys en què ens hem dedicat a la innovació, en diverses ocasions hem tingut l'ocasió de comprovar com en són, d'inquiets i innovadors, els infants.

No sols això, hi ha exemples destacats de solucions molt innovadores a problemes reals que han ideat infants.

I hi ha diferents projectes que van justament d'això, de veure com la ment infantil troba solucions a problemes reals diferents de les que troben els adults.

En aquest sentit, fa tres anys se'ns va acudir recollir un seguit de problemes reals, d'aquells que ens envolten però als quals no donem gaire importància, i ens preguntem «com se'ls plantejarien» els mateixos nens. El resultat el constitueixen aquestes 20 reflexions que es fa l'Ona en aquest llibre.

Al final del text hem inclòs 20 solucions: com resoldre cada un dels 20 “problemes” que es planteja l'Ona d'una manera que algú ja ha proposat o desenvolupat en el món.

Per tant, hi ha dues maneres de fer servir aquest text.

D'una banda, es pot usar simplement com a conte per explicar als fills o néts (o perquè els llegeixin ells per si mateixos). Si es fa servir així, la idea és preguntar als nens com resoldrien ells el problema.

I, de l'altra, per utilitzar-lo en un context d'aprenentatge sobre innovació en empreses, per veure quines solucions conceben els professionals als problemes que ha detectat l'Ona. Si es vol utilitzar d'aquesta segona manera, pot ser útil contrastar les idees trobades amb les 20 «solucions» que es presenten al final del llibre.

Esperem que sigui divertit i d'utilitat. Ja que, per què innovar si no és útil i divertit?

Em dic Ona,
la mama diu que sóc
molt curiosa.

Ona la Curiosona, em diu.
M'encanta fer-me preguntes,
tot i que no sempre tinc les
respostes. Jo crec que
si tens un per què, segur
que trobaràs un com.

Ona la Curiosona

1.

Comença un nou dia i
mentre em dutxo penso...

Què deu fer el monstre
de l'aigüera amb tota
l'aigua que es perd
mentre espero
que surti calenta?

Ona la Curiosona

2.

Surto al carrer i imagino...

que els xiclets enganxats a
la vorera decideixen volar
com bombolles de sabó
i el meu patinet rellisca
mooolt de pressa.

Ona la Curiosona

3.

D'acord, s'ha d'estar assegut a classe,
però així sento que les meves idees
estan enganxades a terra.

I si les deixés volar?

I si les meves idees rodessin?

4.

La mama em pregunta
per què he perdut la jaqueta.
Diu que l'haig de trobar.

I si la jaqueta
em trobés a mi?

Ona la Curiosona

5.

Un dia sencer
carregant la motxilla...

Als cargols també
els fa mal l'esquena?

Ona la Curiosa

6.

L'avi té moltes coses per explicar.

I si fiqués totes les seves
històries en pots perquè
mai no es perdessin?

Ona la Curiosona

7.

L'àvia i el mòbil no s'entenen.

I si el mòbil de l'àvia
s'assemblés una mica
al telèfon que utilitzava
quan era jove?

Ona la Curiosona

8.

Els avis m'han donat diners.

Quan en tingui prou em
compraré un telescopi.
Entretant...

Com fer això més divertit?

9.

He comptat pedres,
he comptat persones i fins i tot ocells.
Ja no em queda res per comptar...

I si esperar no fos
un avorriment?
T'ho imagines?

10.

M'agrada el terra net
a casa i al carrer.

Tu ho has vist,
jo ho he vist.
Qui ho recollirà?

11.

No imagino un món sense arbres...

I si sempre portéssim
llavors dins les butxaques
foradades?

12.

Només els grans decideixen
sobre el nostre futur?

Els nens i les nenes
tenim més futur.

I si ens preguntessin?

13.

Segur que els deures
els va inventar algú
molt avorrit...

I si fer mates fos
com ser la protagonista
d'un concurs?

14.

Tant de bo tingúes una
germana gran que m'ajudés
com la meva amiga Cloe.

I si n'adopto una?

15.

La meva mare també
va estudiar música amb
el professor Shorofsky.

La música que toco
és molt antiga.

Les classes també
ho han de ser?

16.

Treure's i posar-se la roba
en un emprovisor
és una tortura.

Mirallet, mirallet:
qui pot veure com
li queda la roba sense
haver de treure's
ni un mitjó?

17.

És impossible que ningú
porti el meu vestit.

He decidit
fer-me'l jo mateixa.

Ona la Curiosona

18.

El pare està preocupat.

La rentadora s'ha espatllat.

Un expert podria
ensenyar-me com
arreglar-la. Jo podria
ensenyar-li a canvi com
arreglar «deures mullats».
També en sóc una experta!

19.

Quan la meva germana
està trista el xumet
tot ho cura.

I si hi hagués
un xumet
per a pares?

20.

El dia s'acaba.

Segur que l'escola se sent sola
quan marxem tots cap a casa.

I si llavors obríssim
les portes perquè
hi entrés la vida?

Soluciones reals

①

Aigua calenta a la dutxa

Per resoldre el problema del malbaratament de milions de litres d'aigua que es produeix cada dia a les nostres llars mentre esperem que surti calenta de la dutxa, els emprenedors d'Aquareturn proposen un enginyós sistema que uneix confort i ecologia.

Més a www.aquareturn.com

②

Eliminar els xiclets enganxats al carrer

En pràcticament totes les ciutats del món podem veure milions de xiclets enganxats als carrers. La solució habitual consisteix a fer servir raigs d'aigua calenta a pressió. Però fa uns anys vam sentir que un molt jove emprenedor proposava utilitzar una solució amb un bacteri inòcua que s'alimentava justament de la goma utilitzada en els xiclets.

Veure també la solució que proposa gumpak.es

③

Cadires amb rodes a les escoles

Alguns estudis demostren que disposar de cadires mòbils, amb rodes, a les escoles augmenta la concentració dels alumnes. Pel que sembla, el simple moviment d'uns centímetres que es pot fer amb aquestes cadires allibera el cervell de la sensació de rutina i genera més capacitat d'atenció. Ho han proposat equips d'arquitectes en textos com thethirdteacher.com.

Més a mirplayschool.com/producto/mia-ruedas

4.

Etiquetes per no perdre les teves coses

Les mares i els pares de tots els infants del món han experimentat amb quina facilitat es perden les coses. Per evitar-ho, el normal és posar-hi algun tipus d'etiqueta, amb el nom del propietari. Unes mares emprenedores d'Igualada van idear unes etiquetes senzilles, fàcils d'utilitzar i, el que és millor, fàcils de dissenyar i encarregar a través d'una intuïtiva aplicació digital.

Més a Stikets: www.stikets.com

5.

Motxilles més còmodes i ergonòmiques

Veiem cada dia milers de nens i nenes amb enormes motxilles a l'esquena, traginant llibres i materials de casa seva a l'escola, i al revés. Dissenyar motxilles que no els perjudiquin les esquenes és una cosa important, ja que pot evitar lesions que acabaran apareixent anys després. Per això és molt rellevant que una empresa com Mi-quelrius.com treballi per resoldre aquest problema.

Més a youtu.be/XUvWes9VWYw

6.

Escolltar la gent gran

La gent gran ha viscut moltes experiències i molt interessants. Que les expliquin als més petits és una manera d'«injectar realitat» a les escoles, d'augmentar la nostra memòria col·lectiva, i d'incorporar els nostres avis en una activitat diària. Al món, hi ha diversos projectes de «captura» i posada en valor de l'experiència de la gent gran. Una iniciativa interessant en aquest sentit és l'activitat d'«escoltadora» que porta a terme Montse Bueno.

Més a l-escoltador.blogspot.com.es

Solucions reals

⑦

Telefons per a gent gran

Moltes persones grans demanen disposar d'un telèfon fàcil de fer servir, amb menys afegits que no els aporten res. Curiosament, aquest mercat sembla dominat pel mantra de «més per menys», quan el que molta gent demana és «menys és més». Alguns fabricants així ho han entès, i proposen en conseqüència mòbils simples.

Més a:

www.greatcall.com/jitterbug
www.doroespana.es

⑧

Estalviar hauria de ser més fàcil

Els que ja tenim uns quants anys tenim presents els estímuls que les caixes d'estalvis ens donaven per estalviar. Encara recordo els llibres que em donaven quan hi ingressava mil pessetes. Avui tenim molts dispositius mòbils i objectes físics que podrien fer molt fàcil estimular l'estalvi dels infants.

Vegeu la proposta de piggy banking a www.kickstarter.com/projects/187482891/ernittm-the-smart-piggy-bank

⑨

Cues, cues i cues quina llauna

Qui no ha patit una cua en algun moment de la seva vida? Per a mi, el cas extrem el vaig experimentar els estius en què vaig portar els meus fills a algun parc temàtic. Estar esperant sota el sol de justícia de l'estiu durant hores per aconseguir entrar en una atracció que durava com a màxim un parell de minuts, i entretenir mentrestant els meus fills nerviosos, si no ansiosos, va ser una cosa que no recordo gaire positivament. Avui ja hi ha moltes solucions per fer cues virtuals: se't dona un número d'ordre, i se t'envia un avís al mòbil uns segons abans que et toqui.

Exemple: www.qminderapp.com

10.

Ni un paper a terra

Crec que la millor mesura de la cultura d'una societat és observar quants papers trobem a terra. Encara més, com els ciutadans mateixos s'inclinen per recollir-los, sense esperar que algun servei públic ho faci. Hi ha en el món diversos projectes amb l'objectiu de netejar el territori gràcies a la participació activa dels ciutadans, com el que es va dur a terme a Portugal fa uns anys per netejar els boscos. Confesso que jo no ho puc evitar: paper que veig, paper que recullo. Als meus fills no els agrada que ho faci, però crec que és la millor herència que els puc deixar: la idea del compromís de cadascú amb la seva ciutat.

11.

Plantar arbres per sobreviure

Fa uns anys vaig tenir l'ocasió de conèixer el projecte de Felix Finkbeiner, un nen alemany que havia aconseguit mobilitzar milers de persones arreu del món per plantar arbres. El seu lema «Stop talking. Start Planting» ha estat transmès en centenars d'ocasions i en múltiples llocs del món. Crec que és el tipus de projecte que haurà de prosperar en els propers anys: propostes perquè la gent actuï pel seu compte, coordinadament, sense esperar que algun «organisme» ho faci. Si el planeta es pot salvar és perquè les persones podem (hem d') actuar. No hi ha més.

Més: www.plant-for-the-planet.org

12.

Nens ideant solucions a problemes reals

Són molts els projectes educatius en el món que es basen a plantejar reptes reals als alumnes perquè, aplicant-hi la seva creativitat, hi trobin solucions «no convencionals». Es tracta que apliquin enfocaments frescos a situacions que els adults no aconsegueixen resoldre. Com, per exemple, desenvolupar idees per aconseguir la pau al món, un dels focus de

www.worldpeacegame.org

Soluciones reals

13.

Mates
divertides

Quantes i quantes persones no han pogut desenvolupar la seva vocació científica o tecnològica perquè se'ls van encallar les mates en el algun moment de l'escola primària o secundària? Per què les mates tenen aquesta mala fama de ser «difícils» i «avorrides»? No hi ha cap altra manera de descobrir-les? No és cert que en el futur disposar d'una certa capacitat d'«anàlisi quantitativa», d'entendre els números i les seves relacions, serà fonamental? Hi ha moltes propostes per explicar i aprendre mates de maneres més atractives.

Una d'elles és la de Theonni Pappas al seu espai eu.ixl.com

14.

Un germà gran,
per ajudar-me

El *bullying*, el maltractament d'infants i joves per part dels seus companys, és un greu problema, en creixement arreu del món. Una de les solucions que s'estan experimentant en alguns llocs consisteix a connectar els nens amb un jove que ja hagi passat per això, que sàpiga de què va, com es viu, a fi que pugui donar-li suport i ajudar-lo a veure de manera positiva el que pot aconseguir en el futur. Un bon exemple, aplicat als Estats Units en barris amb un elevat índex de risc d'exclusió social, el trobem en el projecte Big Brothers, Big Sisters.

Vegeu: www.bbbs.org

15.

Música, no més
dolor per
aprendre'n

Sempre hauré de lluitar amb la frustració de no haver pogut aprendre a tocar cap instrument. Quina enveja sentir algú que ho sap fer! És com amb les mates, molta gent veu com s'evaporen les seves ganes d'aprendre pel poc atractiu del procés de fer-ho. És imprescindible que apareguin més i millors maneres d'aprendre música. És cert que cal disciplina... però segur que hi ha millors maneres d'aprendre'n jugant...

Exemple: www.aprendomusica.com

16.

Emprovar-se la
roba hauria de ser
més fàcil

Quina llauna haver-se de vestir i desvestir per emprovar-se la roba en una botiga! Si no vaig més a comprar roba és justament per evitar aquest inconvenient. Per sort, diverses empreses estan desenvolupant aplicacions de realitat augmentada per veure't vestit amb la roba que et vols emprovar sense necessitat de desvestir-te. Simplement superposa la imatge virtual de la roba a la teva imatge real que veus reflectida en un mirall. Els avenços en aquest concepte de «mirall màgic» són sorprenents.

Vegeu: memorymirror.com

17.

M'ho faig jo
(DIY)

En una cultura, l'actual, on tot sembla girar al voltant del simple maneig de símbols en una pantalla, tornar a descobrir la teva capacitat de fabricar alguna cosa amb les mans («*do it yourself*, DIY») és, literalment, un plaer. Quan et submergeixes en la construcció d'alguna cosa aconsegueixes apropar-te a aquest estat de felicitat que els psicòlegs positius denominen «flux»: el temps no passa, gaudeixes d'estar submergit en el que estàs fent. És la cultura del *maker*, del qui «fa coses», aprofitant la connexió cervell-mà, multiplicant-la amb eines i materials.

Un bon exemple: makezine.com

18.

Reparar,
no llençar

Per què llençar alguna cosa que ha deixat de funcionar, segurament per una bestiesa que fàcilment es pot arreglar? Bé, ho pot arreglar fàcilment el qui ho sàpiga fer, és clar. Hi ha persones que tenen aquestes capacitats, perquè han treballat en tallers tota la vida, o perquè han mostrat interès per aprendre com funcionen les coses. En diferents ciutats del món han aparegut els Repair Cafès, espais en els quals, uns dies al mes, persones amb aparells espatllats hi van perquè persones amb habilitats reparadores els «curin».

Més a www.repaircafe.org

Soluciones reals

19.

Xumets per a adults

La intensitat i complexitat de la vida diària fa que moltes persones trobin molt difícil tenir un equilibri vital i per això, sovint, se senten desanimades, desorientades, soles. No és estrany, per tant, que hi hagi tantes propostes per «trobar» l'equilibri: *mindfulness*, ioga, Pilates, etc. Alguns actuen sobre aspectes físics del cos i d'altres sobre els psicològics o mentals. Un bon exemple n'és el software *Superbetter*. No sols això, les empreses malden per ser un lloc en el qual els empleats puguin desenvolupar-se i siguin feliços.

Vegeu www.myhappyforce.com

20.

Classes obertes després de classe

Quin malbaratament que milers d'escoles tanquin cada dia unes hores després que s'hi acabin les classes. Per sort, cada vegada n'hi ha més que obren les portes perquè s'hi facin altres tipus d'activitats, des d'extraescolars fins a accions formatives per a adults. Les escoles són una infraestructura bàsica per als barris. Treure'n més profit, i fins i tot incorporar activitats no lectives al procés formatiu dels més joves, portades a terme per adults experts en alguna cosa, ajudaria a la renovació necessària en el com aprenem.

Un exemple: ajuntament.barcelona.cat/educacio/ca/patis-escolars-oberts-al-barri

Idea Original: Alfons Cornella

Textos: Gina Clotet

Il·lustracions: Sílvia Morilla

Disseny: Curro Astorza

Primera edició: Gener 2018

© Zero Factory

ISBN: 978-1983806223

Ona la Curiosona

Em dic Ona,
la mama diu que sóc
molt curiosa.

Ona la curiosona, em diu.
M'encanta fer-me preguntes,
tot i que no sempre tinc
les respostes.

Jo crec que si tens un per què,
segur que trobaràs un com.

INSTITUTE
OF NEXT
BY INFONOMIA

